

BHP

# **Bunning Heuristic Prototype Greek New Testament**

**Mark**

**Version 0**

[el-x-koine]

# Copyrights and Licensing

## **Bunning Heuristic Prototype Greek New Testament**

**Date:** 2017-11-13

**Version:** 0

**Published by:** unfoldingWord

## **unfoldingWord® Hebrew Bible**

**Date:** 2022-04-29

**Version:** 2.1.24

**Published by:** unfoldingWord

## **Tischendorf Greek New Testament 8th edition**

**Date:** 2019-06-28

**Version:** 2.7

**Published by:** Door43

## License

### **Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)**

This is a human-readable summary of (and not a substitute for) the [license](#).

#### **You are free to:**

- **Share** — copy and redistribute the material in any medium or format
- **Adapt** — remix, transform, and build upon the material

for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

#### **Under the following conditions:**

- **Attribution** — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://door43.org/>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- **ShareAlike** — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

**No additional restrictions** — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

#### **Notices:**

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

# Table of Contents

<b>Mark</b> .....	<b>4</b>
Chapter 1 .....	4
Chapter 2 .....	5
Chapter 3 .....	6
Chapter 4 .....	7
Chapter 5 .....	8
Chapter 6 .....	9
Chapter 7 .....	10
Chapter 8 .....	11
Chapter 9 .....	12
Chapter 10 .....	14
Chapter 11 .....	15
Chapter 12 .....	16
Chapter 13 .....	17
Chapter 14 .....	18
Chapter 15 .....	20
Chapter 16 .....	21
<b>Contributors</b> .....	<b>22</b>
Bunning Heuristic Prototype Greek New Testament Contributors .....	22
Tischendorf Greek New Testament 8th edition Contributors .....	22

# Mark

## Chapter 1

1

ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ Θεοῦ. <sup>2</sup>

καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐα τῷ προφήτῃ: “ἰδοὺ, ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου.” <sup>3</sup>“φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.” <sup>4</sup>ἔγένετο Ἰωάννης, ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν. <sup>5</sup>καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμεῖται πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ’ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. <sup>6</sup>καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. <sup>7</sup>καὶ ἐκήρυσσεν λέγων, “ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμι ἰκανός, κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. <sup>8</sup>ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.” <sup>9</sup>

καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. <sup>10</sup>καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος, εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ’ αὐτόν. <sup>11</sup>καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν: “σὺ εἶ ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.” <sup>12</sup>

καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. <sup>13</sup>καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἡμέρας, πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ. <sup>14</sup>

μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ <sup>15</sup>καὶ λέγων, ὅτι “πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ; μετανοεῖτε καὶ πιστεῦετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.” <sup>16</sup>

καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν, τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος, ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ θαλάσῃ; ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. <sup>17</sup>καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, “δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων.” <sup>18</sup>καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. <sup>19</sup>καὶ προβάς ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. <sup>20</sup>καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς; καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. <sup>21</sup>

καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ; καὶ εὐθέως τοῖς Σάββασι, εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκεν. <sup>22</sup>καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ; ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. <sup>23</sup>καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν <sup>24</sup>λέγων, “τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ!” <sup>25</sup>καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, “φίμωθητι καὶ ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ!” <sup>26</sup>καὶ σπαράξαν αὐτόν, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ φωνῆσαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. <sup>27</sup>καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτοὺς λέγοντας, “τί ἐστίν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ’ ἐξουσίαν! καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ!” <sup>28</sup>καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς, πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περὶχωρον τῆς Γαλιλαίας. <sup>29</sup>

καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. <sup>30</sup>ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. <sup>31</sup>καὶ προσελθὼν, ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς. καὶ ἀφῆκεν αὐτήν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. <sup>32</sup>

ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. <sup>33</sup>καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. <sup>34</sup>καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν; καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν. <sup>35</sup>

καὶ πρῶτῃ ἔννουχα λείαν, ἀναστάς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κάκεῖ προσηύχετο. <sup>36</sup>καὶ κατεδίωξεν αὐτόν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; <sup>37</sup>καὶ εὔρον αὐτόν καὶ λέγουσιν αὐτῷ, ὅτι "πάντες ζητοῦσίν σε!" <sup>38</sup>καὶ λέγει αὐτοῖς, "ἄγωμεν ἄλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω; εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον." <sup>39</sup>καὶ ἦλθεν κηρύσσων, εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. <sup>40</sup>

καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν λεπρὸς, παρακαλῶν αὐτόν καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ, ὅτι "ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρῶσαι." <sup>41</sup>καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἥψατο καὶ λέγει αὐτῷ, "θέλω, καθαρῶσθητι." <sup>42</sup>καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη. <sup>43</sup>καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν, <sup>44</sup>καὶ λέγει αὐτῷ, "ὄρα μηδενὶ, μηδὲν εἰπῆς; ἀλλὰ ὑπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς." <sup>45</sup>ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτόν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν πάντοθεν.

## Chapter 2

1

καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν. <sup>2</sup>καὶ συνήχθησαν πολλοὶ, ὥστε μηκέτι χωρεῖν, μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. <sup>3</sup>καὶ ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτόν παραλυτικὸν, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. <sup>4</sup>καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες, χαλῶσι τὸν κράβαττον ὅπου ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. <sup>5</sup>καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ, "τέκνον, ἀφέωνται σου αἱ ἁμαρτίαι." <sup>6</sup>ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ, καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, <sup>7</sup>"τί οὕτως οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ! τίς δύναται ἀφίεναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός;" <sup>8</sup>καὶ εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, λέγει αὐτοῖς, "τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; <sup>9</sup>τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε' καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει;" <sup>10</sup>ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ Ἄνθρωπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφίεναι ἁμαρτίας", λέγει(τῷ παραλυτικῷ), <sup>11</sup>"σοὶ λέγω, ἔγειρε ἄρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου." <sup>12</sup>καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺς ἄρας τὸν κράβαττον, ἐξῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας, ὅτι "οὕτως οὐδέποτε εἶδομεν." <sup>13</sup>

καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. <sup>14</sup>καὶ παράγων εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, "ἀκολούθει μοι." καὶ ἀναστάς, ἠκολούθησεν αὐτῷ. <sup>15</sup>

καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτόν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ; ἦσαν γὰρ πολλοὶ, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ. <sup>16</sup>καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων, ἰδόντες ὅτι ἐσθίει μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι "μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει;" <sup>17</sup>καὶ ἀκούσας, ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, "οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς." <sup>18</sup>

καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, "διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;" <sup>19</sup>καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν. <sup>20</sup>ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. <sup>21</sup>

οὐδεις ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν; εἰ δὲ μὴ αἶρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ, τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. <sup>22</sup>καὶ οὐδεις βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς; εἰ δὲ μὴ ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί; ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς.” <sup>23</sup>

καὶ ἐγένετο, αὐτὸν ἐν τοῖς Σάββασιν παραπορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν, τίλλοντες τοὺς στάχους. <sup>24</sup>καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, “ἴδε, τί ποιοῦσιν τοῖς Σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν?” <sup>25</sup>καὶ λέγει αὐτοῖς, “οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν, αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; <sup>26</sup>πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθάρ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς Προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν, εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς; καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν?” <sup>27</sup>καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον. <sup>28</sup>ὥστε Κύριός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σαββάτου.”

## Chapter 3

1

καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα; <sup>2</sup>καὶ παρετήρουν αὐτὸν, εἰ τοῖς Σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. <sup>3</sup>καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν, “ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.” <sup>4</sup>καὶ λέγει αὐτοῖς, “ἔξεστιν τοῖς Σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σώσαι ἢ ἀποκτεῖναι?” οἱ δὲ ἐσιώπων. <sup>5</sup>καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συνλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, “ἔκτεινον τὴν χεῖρα σου.” καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. <sup>6</sup>καὶ ἐξεληθόντες, οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν Ἑρῳδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. <sup>7</sup>

καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν πρὸς τὴν θάλασσαν; καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησεν, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, <sup>8</sup>καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα; πλῆθος πολὺ ἀκούοντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. <sup>9</sup>καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. <sup>10</sup>πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. <sup>11</sup>καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντα, ὅτι “σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.” <sup>12</sup>καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσιν. <sup>13</sup>

καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἠθέλην αὐτός; καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. <sup>14</sup>καὶ ἐποίησεν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, ἵνα ὥσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῦσσειν <sup>15</sup>καὶ ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. <sup>16</sup>καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα: καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι, Πέτρον, <sup>17</sup>καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανηργές, ὃ ἐστιν “υἱοὶ βροντῆς”, <sup>18</sup>καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Μαθθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον, <sup>19</sup>καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. <sup>20</sup>

καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον, καὶ συνέρχεται πάλιν ὁ ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν. <sup>21</sup>καὶ ἀκούσαντες, οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν; ἔλεγον γὰρ, ὅτι “ἔξέστη.” <sup>22</sup>καὶ οἱ γραμματεῖς, οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον, ὅτι “Βεελζεβούλ ἔχει”; καὶ, ὅτι “ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων, ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.” <sup>23</sup>καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, “πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; <sup>24</sup>καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη. <sup>25</sup>καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἢ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. <sup>26</sup>καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ἐμερίσθη, οὐ δύναται σθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. <sup>27</sup>ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεις εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῆσῃ; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. <sup>28</sup>

ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἀμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι, ὅσα ἐὰν βλασφημήσωσιν. <sup>29</sup>ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχος ἐστιν αἰωνίου ἀμαρτήματος” – <sup>30</sup>ὅτι ἔλεγον, “πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.” <sup>31</sup>

καὶ ἔρχονται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω στήκοντες, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν καλοῦντες αὐτόν. <sup>32</sup>καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος; καὶ λέγουσιν αὐτῷ, “ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου, ἔξω ζητοῦσίν σε.” <sup>33</sup>καὶ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει, “τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου?” <sup>34</sup>καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν, κύκλω καθημένους λέγει, “ἴδε, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου! <sup>35</sup>ὅς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.”

## Chapter 4

1

καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ συναγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλεῖστος, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. <sup>2</sup>καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, <sup>3</sup>“ἀκούετε! ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι. <sup>4</sup>καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. <sup>5</sup>καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς; <sup>6</sup>καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. <sup>7</sup>καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. <sup>8</sup>καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενα, καὶ ἔφερον εἰς τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.” <sup>9</sup>καὶ ἔλεγεν, “ὅς ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.” <sup>10</sup>

καὶ ὅτε ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτων αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὰς παραβολάς. <sup>11</sup>καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “ὕμῖν τὸ μυστήριον δέδοται τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ; ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, <sup>12</sup>ἵνα βλέποντες, βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσιν; καὶ ἀκούοντες, ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσιν; μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς.” <sup>13</sup>

καὶ λέγει αὐτοῖς, “οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνῶσεσθε? <sup>14</sup>ὁ σπείρων τὸν λόγον σπεῖρει. <sup>15</sup>οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν; ὅπου σπεῖρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ Σατανᾶς, καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον εἰς αὐτούς. <sup>16</sup>καὶ οὗτοι εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρῶδη σπειρόμενοι; οἱ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, <sup>17</sup>καὶ οὐκ ἔχουσιν ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν; εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. <sup>18</sup>καὶ ἄλλοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι; οὗτοι εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούσαντες, <sup>19</sup>καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι, σὺνπνίγουσιν τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται. <sup>20</sup>καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες; οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.” <sup>21</sup>

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην? οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ? <sup>22</sup>οὐ γὰρ ἐστὶν κρυπτόν, ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ; οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ’ ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. <sup>23</sup>εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.” <sup>24</sup>καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. <sup>25</sup>ὅς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ; καὶ ὅς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ.” <sup>26</sup>

καὶ ἔλεγεν, “οὕτως ἐστὶν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ: ὡς ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, <sup>27</sup>καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγειρήται, νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται— ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. <sup>28</sup>αὐτομάτῃ ἡ γῆ καρποφορεῖ: πρῶτον χόρτον, εἴτα στάχυν, εἴτα πλήρης σίτον ἐν τῷ στάχυϊ. <sup>29</sup>ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.” <sup>30</sup>

καὶ ἔλεγεν, “πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θώμεν? <sup>31</sup>ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, <sup>32</sup>καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μείζον πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.” <sup>33</sup>

καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς, ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν; <sup>34</sup>χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίους μαθηταῖς, ἐπέλυεν πάντα. <sup>35</sup>

καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης, “διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.” <sup>36</sup>καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ; καὶ ἄλλα πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. <sup>37</sup>καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. <sup>38</sup>καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ πρύμνῃ, ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθέδων. καὶ ἐγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ, “Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα?” <sup>39</sup>καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ, “σιώπα, πεφίμωσο.” καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. <sup>40</sup>καὶ εἶπεν αὐτοῖς, “τί δειλοὶ ἐστε? οὐπω ἔχετε πίστιν?” <sup>41</sup>καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, “τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούει αὐτῷ?”

## Chapter 5

1

καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν. <sup>2</sup>καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθύς ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, <sup>3</sup>ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν, καὶ οὐδὲ ἀλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δεῖσαι, <sup>4</sup>διὰ τὸ αὐτὸν πολλακίς πέδαις καὶ ἀλύσει δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετριφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι. <sup>5</sup>καὶ διὰ παντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἦν κρᾶζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. <sup>6</sup>καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, <sup>7</sup>καὶ κρᾶξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει, “τί ἐμοὶ καὶ σοὶ Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου? ὀρκίζω σε τὸν Θεόν, μὴ με βασανίσῃς.” <sup>8</sup>ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, “ἔξελθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου!” <sup>9</sup>καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, “τί ὄνομά σοι?” καὶ λέγει αὐτῷ, “Λεγιῶν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν.” <sup>10</sup>καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. <sup>11</sup>ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει, ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη; <sup>12</sup>καὶ παρεκάλεισεν αὐτὸν λέγοντες, “πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν.” <sup>13</sup>καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντα, τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὠρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. <sup>14</sup>καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς; καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶν τὸ γεγονός. <sup>15</sup>καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. <sup>16</sup>καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων. <sup>17</sup>καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. <sup>18</sup>καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾗ. <sup>19</sup>καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, “ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου, πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα ὁ Κύριός σοι πεποίηκεν, καὶ ἠλέησέν σε.” <sup>20</sup>καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον. <sup>21</sup>

καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. <sup>22</sup>καὶ ἰδοὺ, ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγῶγων ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, <sup>23</sup>καὶ παρακαλεῖ αὐτόν πολλὰ λέγων, ὅτι “τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει; ἵνα ἐλθὼν, ἐπιθῆς τὰς χεῖρας αὐτῆ, ἵνα σωθῆ καὶ ζήσῃ.” <sup>24</sup>καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ.

καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. <sup>25</sup>καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος δώδεκα ἔτη, <sup>26</sup>καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, <sup>27</sup>ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν, ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. <sup>28</sup>ἔλεγεν γὰρ, ὅτι “ἐὰν ἄψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι.” <sup>29</sup>καὶ εὐθύς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάλιστα. <sup>30</sup>καὶ εὐθύς ὁ Ἰησοῦς, ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν, “τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων?” <sup>31</sup>καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, “βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, τίς μου ἤψατο?” <sup>32</sup>καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. <sup>33</sup>ἡ δὲ γυνὴ, φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. <sup>34</sup>ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, “θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε; ὑπάγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάλιστα σου.” <sup>35</sup>



ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες, ὅτι “ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν; τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;” <sup>36</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, “μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.” <sup>37</sup> καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ’ αὐτοῦ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. <sup>38</sup> καὶ ἔρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. <sup>39</sup> καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, “τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε? τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.” <sup>40</sup> καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν πάντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς μετ’ αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον. <sup>41</sup> καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, “ταλιθὰ, κοῦμ!” ὁ ἔστιν μεθερμηνευόμενον “τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω ἔγειρε!” <sup>42</sup> καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν εὐθὺς ἐκστάσει μεγάλη. <sup>43</sup> καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

## Chapter 6

1

καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. <sup>2</sup> καὶ γενομένου Σαββάτου, ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ; καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες, “πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία ἢ δοθεῖσα τούτῳ, καὶ αἱ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γινόμεναι; <sup>3</sup> οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου, καὶ Ἰωσήτος, καὶ Ἰούδα, καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς;” καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. <sup>4</sup> καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι “οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.” <sup>5</sup> καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν. <sup>6</sup> καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

καὶ περιῆγεν τὰς κώμας, κύκλῳ διδασκῶν. <sup>7</sup> καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. <sup>8</sup> καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μὴδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, <sup>9</sup> ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. <sup>10</sup> καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. <sup>11</sup> καὶ ὅς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς, μὴδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.” <sup>12</sup> καὶ ἐξελθόντες, ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν. <sup>13</sup> καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἠλειφον ἑλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. <sup>14</sup>

καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερόν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, ὅτι “Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐγγήγερται ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.” <sup>15</sup> ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι “Ἡλείας ἐστίν;” ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι “προφήτης, ὡς εἷς τῶν προφητῶν.” <sup>16</sup> ἀκούσας δὲ, ὁ Ἡρώδης ἔλεγεν, ὅτι “ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα, Ἰωάννην οὗτος ἠγέρθη!” <sup>17</sup>

αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης, ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα, τὴν γυναῖκα Φιλίππου, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. <sup>18</sup> ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ, ὅτι “οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.” <sup>19</sup> ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἠθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο; <sup>20</sup> ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν; καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουεν. <sup>21</sup> καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαιροῦ, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν, τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, καὶ τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας. <sup>22</sup> καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἡρωδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρσεσᾶσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις. εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, “αἰτήσόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι.” <sup>23</sup> καὶ ὤμοσεν αὐτῇ, ὅτι “ἐὰν με αἰτήσῃς, δώσω σοι, ἕως ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου.” <sup>24</sup> καὶ ἐξελοῦσα, εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, “τί αἰτήσωμαι;” ἡ δὲ εἶπεν, “τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος.” <sup>25</sup> καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ἤτήσατο λέγουσα, “θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῶς μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.” <sup>26</sup> καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν. <sup>27</sup> καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα, ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπελθὼν, ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, <sup>28</sup> καὶ

ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. <sup>29</sup>καὶ ἀκούσαντες, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤλθον, καὶ ἦραν τὸ πτώμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ. <sup>30</sup>

καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. <sup>31</sup>καὶ λέγει αὐτοῖς, “ὄψεσθε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ’ ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον.” ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. <sup>32</sup>καὶ ἀπῆλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ’ ἰδίαν. <sup>33</sup>καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας, καὶ ἐπέγνωσαν πολλοί, καὶ πεζῆ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτοῦς. <sup>34</sup>καὶ ἐξελθὼν, εἶδεν πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτοὺς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα; καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. <sup>35</sup>καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον, ὅτι “ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή; <sup>36</sup>ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγρούς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τι φάγωσιν.” <sup>37</sup>ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, “ὁδοῦτε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.” καὶ λέγουσιν αὐτῷ, “ἀπελθόντες, ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ δώσομεν αὐτοῖς φαγεῖν;” <sup>38</sup>ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, “πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε, ἴδετε.” καὶ γνόντες λέγουσιν, “πέντε καὶ δύο ἰχθύας.” <sup>39</sup>καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλίνειν πάντας, συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. <sup>40</sup>καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαὶ, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα. <sup>41</sup>καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς; καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. <sup>42</sup>καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν. <sup>43</sup>καὶ ἦσαν κλάσματα δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. <sup>44</sup>καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, πεντακισχίλιοι ἄνδρες. <sup>45</sup>

καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύει τὸν ὄχλον. <sup>46</sup>καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. <sup>47</sup>

καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. <sup>48</sup>καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς; καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτός, ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτοῦς. <sup>49</sup>οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα, ἔδοξαν ὅτι φάντασμα ἐστίν, καὶ ἀνέκραξαν. <sup>50</sup>πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ’ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, “θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι; μὴ φοβεῖσθε.” <sup>51</sup>καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. καὶ λείαν ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, <sup>52</sup>οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ’ ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη. <sup>53</sup>

καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν, ἤλθον εἰς Γεννησαρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν. <sup>54</sup>καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν, <sup>55</sup>περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν. <sup>56</sup>καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ εἰς πόλεις, ἢ εἰς ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται; καὶ ὅσοι ἂν ἤψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

## Chapter 7

1

καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων; <sup>2</sup>καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς χερσίν, τοῦτ’ ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους. <sup>3</sup>οἱ(γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῆ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, <sup>4</sup>καὶ ἀπ’ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων.) <sup>5</sup>καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, “διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταὶ σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ κοιναῖς χερσίν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον;” <sup>6</sup>ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι “καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται, ὅτι οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ’ ἐμοῦ. <sup>7</sup>μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.” <sup>8</sup>ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων.” <sup>9</sup>

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. <sup>10</sup>Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου; καὶ, ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτω τελευτάτω.’ <sup>11</sup>Ὑμεῖς δὲ λέγετε, ἐὰν εἶπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, “κορβᾶν”, ὅ(ἐστιν “δῶρον”), “ὄ’ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῆθῃς”, <sup>12</sup>οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, <sup>13</sup>ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε. καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.” <sup>14</sup>

καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, “ἀκούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε: <sup>15</sup>οὐδὲν ἐστὶν ἕξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν, ὃ δύναται κοινῶσαι αὐτόν; ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά, ἐστὶν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον.” <sup>16</sup> | lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr," <sup>17</sup>

καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. <sup>18</sup>καὶ λέγει αὐτοῖς, “οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοὶ ἐστέ; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἕξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, <sup>19</sup>ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ’ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρώνα ἐκπορεύεται;” καθαρίζων(πάντα τὰ βρώματα.) <sup>20</sup>ἔλεγεν δὲ, ὅτι “τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. <sup>21</sup>ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, <sup>22</sup>μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς, πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. <sup>23</sup>πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.” <sup>24</sup>

ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὄρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη λαθεῖν. <sup>25</sup>ἀλλ’ εὐθύς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον ἐλθοῦσα, προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. <sup>26</sup>ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. <sup>27</sup>καὶ ἔλεγεν αὐτῇ, “ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα; οὐ γὰρ ἐστὶν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν.” <sup>28</sup>ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ, “ναί, Κύριε, καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων.” <sup>29</sup>καὶ εἶπεν αὐτῇ, “διὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὕπαγε, ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον, ἐκ τῆς θυγατρὸς σου.” <sup>30</sup>καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός. <sup>31</sup>

καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὀρίων Τύρου, ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Δεκαπόλεως. <sup>32</sup>καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. <sup>33</sup>καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ’ ἰδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὕδατα αὐτοῦ, καὶ πτύσας, ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, <sup>34</sup>καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ, “ἐφφαθά”, ὃ ἐστὶν, “διανοίχθητι”. <sup>35</sup>καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. <sup>36</sup>καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν. ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ μάλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. <sup>37</sup>καὶ ὑπέρ περισσῶς ἐξεπλήρουντο λέγοντες, “καλῶς πάντα πεποιήκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ ἀλάλους λαλεῖν.”

## Chapter 8

1

ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν, πολλοῦ ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τι φάγωσιν, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, <sup>2</sup>“σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τι φάγωσιν. <sup>3</sup>καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ τινες αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἤκασιν.” <sup>4</sup>καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, “πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ’ ἐρημίας;” <sup>5</sup>καὶ ἠρώτα αὐτούς, “πόσους ἔχετε ἄρτους;” οἱ δὲ εἶπαν, “ἑπτὰ.” <sup>6</sup>καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παρατιθῶσιν, καὶ παρέθηκεν τῷ ὄχλῳ. <sup>7</sup>καὶ εἶχαν ἰχθύδια ὀλίγα; καὶ εὐλογήσας αὐτὰ, εἶπεν καὶ ταῦτα παρατιθέναι. <sup>8</sup>καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σφυρίδας. <sup>9</sup>ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι. καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. <sup>10</sup>καὶ εὐθύς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. <sup>11</sup>

καὶ ἐξήλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ, ἤρξαντο συνζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. <sup>12</sup>καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, “τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον? ἀμήν, λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.” <sup>13</sup>καὶ ἀφείς αὐτούς, πάλιν ἐμβὰς ἀπήλθεν εἰς τὸ πέραν. <sup>14</sup>

καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. <sup>15</sup>καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων, “ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου.” <sup>16</sup>καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχουσιν. <sup>17</sup>καὶ γνοὺς, ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, “τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε? οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε? πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν? <sup>18</sup>ὀφθαλμοὺς ἔχοντες, οὐ βλέπετε? καὶ ὧτα ἔχοντες, οὐκ ἀκούετε? καὶ οὐ μνημονεύετε? <sup>19</sup>ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε?” λέγουσιν αὐτῷ, “δῶδεκα.” <sup>20</sup>ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε?” καὶ λέγουσιν αὐτῷ, “ἑπτὰ.” <sup>21</sup>καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “πῶς οὐπω συνίετε?” <sup>22</sup>

καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν, καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτόν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται. <sup>23</sup>καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήνεγκεν αὐτόν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτόν, “εἶ τι βλέπεις?” <sup>24</sup>καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, “βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὀρώ περιπατοῦντας.” <sup>25</sup>εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διεβλεψεν καὶ ἀπεκατέστη καὶ ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς ἅπαντα. <sup>26</sup>καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων, “μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθης.” <sup>27</sup>

καὶ ἐξήλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς, “τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι?” <sup>28</sup>οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες, ὅτι “Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι Ἡλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν.” <sup>29</sup>καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς, “ὕμεις δὲ τίνα με λέγετε εἶναι?” ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, “σὺ εἶ ὁ Χριστός.” <sup>30</sup>καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. <sup>31</sup>

καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. <sup>32</sup>καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος αὐτόν, ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. <sup>33</sup>ὁ δὲ, ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει, “ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.” <sup>34</sup>

καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, “εἶ τις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. <sup>35</sup>ὅς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν, ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σώσει αὐτήν. <sup>36</sup>τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον, κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ? <sup>37</sup>τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ? <sup>38</sup>ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ, τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.”

## Chapter 9

<sup>1</sup>καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.” <sup>2</sup>

καὶ μετὰ ἡμέρας ἕξ, παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτούς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, <sup>3</sup>καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λεῖαν, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι. <sup>4</sup>καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλείας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συνλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. <sup>5</sup>καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, “Ραββεί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι; καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωϋσεῖ μίαν, καὶ Ἡλείᾳ μίαν.” <sup>6</sup>οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῆ; ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. <sup>7</sup>καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, “οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου, ὁ ἀγαπητός, ἀκούετε αὐτοῦ.” <sup>8</sup>καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. <sup>9</sup>

καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους, διεστειλάτο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἂ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. <sup>10</sup>καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς, συνζητοῦντες τί ἐστὶν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. <sup>11</sup>καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι “λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἥλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;” <sup>12</sup>ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, “Ἥλείας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκατιστάνει πάντα; καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθη καὶ ἐξουδενηθῆ;” <sup>13</sup>ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἥλείας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ’ αὐτόν.” <sup>14</sup>

καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδον ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συνζητοῦντας πρὸς αὐτοὺς. <sup>15</sup>καὶ εὐθύς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. <sup>16</sup>καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς, “τί συνζητεῖτε πρὸς αὐτούς;” <sup>17</sup>καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου, “Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαον;” <sup>18</sup>καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν; καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας, καὶ ξηραίνεται. καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.” <sup>19</sup>ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει, “ὦ γενεὰ ἄπιστος! ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με.” <sup>20</sup>καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτόν, τὸ πνεῦμα εὐθύς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων. <sup>21</sup>καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, “πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ;” ὁ δὲ εἶπεν, “ἐκ παιδιότητος. <sup>22</sup>καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν. ἀλλ’ εἰ τι δύνη, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ’ ἡμᾶς.” <sup>23</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, τὸ “εἰ δύνη; πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.” <sup>24</sup>καὶ εὐθύς κράξας, ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν, “πιστεύω, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ!” <sup>25</sup>ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ, “τὸ ἄλαον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσελθῆς εἰς αὐτόν.” <sup>26</sup>καὶ κράξας, καὶ πολλὰ σπαράξας, αὐτόν ἐξῆλθεν; καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς, ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. <sup>27</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. <sup>28</sup>καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ’ ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν, ὅτι “ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;” <sup>29</sup>καὶ εἶπεν αὐτοῖς, “τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία.” <sup>30</sup>

κάκειθεν ἐξελθόντες, παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἠθελεν ἵνα τις γνοῖ; <sup>31</sup>ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι “ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.” <sup>32</sup>οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν ἐπερωτῆσαι. <sup>33</sup>

καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοῦμ; καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτοῦς, “τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε;” <sup>34</sup>οἱ δὲ ἐσιώπων, πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. <sup>35</sup>καὶ καθίσας, ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς, “εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.” <sup>36</sup>καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς, <sup>37</sup>“ὅς ἂν ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται; καὶ ὅς ἂν ἐμὲ δέχεται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.” <sup>38</sup>

ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, “Διδάσκαλε, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν.” <sup>39</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, “μὴ κωλύετε αὐτόν; οὐδεὶς γὰρ ἐστὶν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογήσαί με. <sup>40</sup>ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ’ ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστὶν. <sup>41</sup>ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματι, ὅτι Χριστοῦ ἔστε, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. <sup>42</sup>

καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται μύλος ὀνικός περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. <sup>43</sup>καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν; καλὸν ἐστὶν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν Γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. <sup>44</sup> |lemma="strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>45</sup>καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν; καλὸν ἐστὶν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν Γέενναν. <sup>46</sup> |lemma="strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>47</sup>καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν; καλὸν σέ ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν Γέενναν, <sup>48</sup>ὅπου ὁ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. <sup>49</sup>

πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται.” <sup>50</sup>καλὸν τὸ ἄλας, ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

## Chapter 10

1

καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς, ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. <sup>2</sup>

καὶ προσελθόντες, Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτόν, “εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολύσαι?” πειράζοντες αὐτόν. <sup>3</sup> ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, “τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς?” <sup>4</sup> οἱ δὲ εἶπαν, “ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολύσαι.” <sup>5</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, “πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην; <sup>6</sup> ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν’ καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. <sup>7</sup> ἔνεκεν’ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, <sup>8</sup> καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. <sup>9</sup> ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. <sup>10</sup>

καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν, οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν.” <sup>11</sup> καὶ λέγει αὐτοῖς, “ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ’ αὐτήν. <sup>12</sup> καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς, γαμήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται.” <sup>13</sup>

καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα αὐτῶν ἄψηται; οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. <sup>14</sup> ἰδὼν δὲ, ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς, “ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά; τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. <sup>15</sup> ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.” <sup>16</sup> καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ, κατευλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτά. <sup>17</sup>

καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, προσδραμῶν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτόν, ἐπηρώτα αὐτόν, “Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζῶην αἰώνιον κληρονομήσω?” <sup>18</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, “τί με λέγεις ἀγαθόν? οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. <sup>19</sup> τὰς ἐντολάς οἶδας: μὴ φονεύσης, μὴ μοιχεύσης, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα’ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.” <sup>20</sup> ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ, “Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.” <sup>21</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτόν καὶ εἶπεν αὐτῷ, “ἔν σε ὑστερεῖ: ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.” <sup>22</sup> ὁ δὲ, στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθεν λυπούμενος; ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. <sup>23</sup>

καὶ περιβλεψάμενος, ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, “πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες, εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται!” <sup>24</sup> οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, “τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν; <sup>25</sup> εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος διελθεῖν, ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.” <sup>26</sup> οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς αὐτόν, “καὶ τίς δύναται σωθῆναι?” <sup>27</sup> ἐμβλέψας αὐτοῖς, ὁ Ἰησοῦς λέγει, “παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ’ οὐ παρὰ Θεῷ; πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ.” <sup>28</sup>

ἦρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ, “ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι.” <sup>29</sup> ἔφη ὁ Ἰησοῦς, “ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ μητέρα, ἢ πατέρα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, <sup>30</sup> ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφούς, καὶ ἀδελφὰς, καὶ μητέρας, καὶ τέκνα, καὶ ἀγρούς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ, ζῶην αἰώνιον. <sup>31</sup> πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.” <sup>32</sup>

ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἦρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, <sup>33</sup> ὅτι “ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἄνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτόν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτόν τοῖς ἔθνεσιν. <sup>34</sup> καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.” <sup>35</sup>

καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες αὐτῷ, “Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτήσωμέν σε, ποιήσης ἡμῖν.” <sup>36</sup> ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, “τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν?” <sup>37</sup> οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, “δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς σου

ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.”<sup>38</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, “οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;”<sup>39</sup> οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, “δυνάμεθα.” ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, “τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε;”<sup>40</sup> τὸ δὲ καθίσει ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐωνύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ’ οἷς ἠτοίμασται.”<sup>41</sup>

καὶ ἀκούσαντες, οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.<sup>42</sup> καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, “οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.<sup>43</sup> οὐχ οὕτως δὲ ἔστιν ἐν ὑμῖν; ἀλλ’ ὅς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος;”<sup>44</sup> καὶ ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος.<sup>45</sup> καὶ γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.”<sup>46</sup>

καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερειχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερειχώ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, ὁ υἱὸς Τιμαίου, Βαρτιμαῖος, τυφλὸς προσαίτης, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν.<sup>47</sup> καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνὸς ἔστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, “Υἱὲ Δαυεὶδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.”<sup>48</sup> καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ; ὁ δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν, “Υἱὲ Δαυεὶδ, ἐλέησόν με.”<sup>49</sup> καὶ στὰς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, “φωνήσατε αὐτόν.” καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, “θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε.”<sup>50</sup> ὁ δὲ, ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας, ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.<sup>51</sup> καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, “τί σοι θέλεις ποιήσω;” ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, “Ραββουνεὶ, ἵνα ἀναβλέψω.”<sup>52</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, “ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.” καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

## Chapter 11

1

καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,<sup>2</sup> καὶ λέγει αὐτοῖς, “ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτήν, εὐρήσατε πῶλον δεδεμένον ἐφ’ ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὕπω ἐκάθισεν; λύσατε αὐτόν καὶ φέρετε.”<sup>3</sup> καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, τί ποιεῖτε τοῦτο;” εἶπατε, ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει, καὶ εὐθὺς αὐτόν ἀποστέλλει πάλιν ὡδε.”<sup>4</sup> καὶ ἀπῆλθον, καὶ εὔρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδίου, καὶ λύουσιν αὐτόν.<sup>5</sup> καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, “τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;”<sup>6</sup> οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκαν αὐτοῦς.<sup>7</sup> καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ’ αὐτόν.<sup>8</sup> καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν.<sup>9</sup> καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, “ῶσαννά! εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου!”<sup>10</sup> εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν, Δαυεὶδ! ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις!”<sup>11</sup>

καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς τὸ ἱερόν; καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.<sup>12</sup>

καὶ τῇ ἐπαύριον, ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπεΐνασεν.<sup>13</sup> καὶ ἰδὼν συκὴν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰς αὐτήν; καὶ ἐλθὼν ἐπ’ αὐτήν, οὐδὲν εὔρεν εἰ μὴ φύλλα; ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων.<sup>14</sup> καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ, “μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα, ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι.” καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.<sup>15</sup>

καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ; καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, κατέστρεψεν.<sup>16</sup> καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ.<sup>17</sup> καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, “οὐ γέγραπται, ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτόν σπήλαιον ληστῶν.”<sup>18</sup> καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτόν ἀπολέσωσιν; ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.<sup>19</sup> καὶ ὅταν ὀψέ ἐγένετο, ἐξεπορεύοντο ἔξω τῆς πόλεως.<sup>20</sup>

καὶ παραπορευόμενοι πρῶτ, εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.<sup>21</sup> καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, “Ραββει, ἴδε, ἡ συκὴ ἦν κατηράσω ἐξήρανται.”<sup>22</sup> καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, “ἔχετε πίστιν Θεοῦ.<sup>23</sup> ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ἄρθῃτι καὶ βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ

αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύη ὅτι ὁ λαλεῖ γίνεται, ἔσται αὐτῷ. <sup>24</sup>διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. <sup>25</sup>καὶ ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατὰ τινος, ἵνα καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.” <sup>26</sup> | lemma="strong=" G00000 "x-morph=" Gr," <sup>27</sup>

καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι. <sup>28</sup>καὶ ἔλεγον αὐτῷ, “ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς? ἢ, τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ταῦτα ποιῆς?” <sup>29</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, “ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ ἔρω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. <sup>30</sup>τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου, ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων? ἀποκριθῆτέ μοι.” <sup>31</sup>καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες, “τί εἵπωμεν? ἐὰν εἵπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἔρεῖ, διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ? <sup>32</sup>ἀλλὰ εἵπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων?” ἐφοβοῦντο (τὸν ὄχλον, ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὄντως ὅτι προφήτης ἦν.) <sup>33</sup>καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν, “οὐκ οἶδαμεν.” καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, “οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.”

## Chapter 12

1

καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν: “ἀμπελῶνα ἀνθρωπος ἐφύτευσε, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν, καὶ ὠρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. <sup>2</sup>καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος. <sup>3</sup>καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. <sup>4</sup>καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον, κάκεῖνον ἐκεφαλῶσαν καὶ ἡτίμασαν. <sup>5</sup>καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν, κάκεῖνον ἀπέκτειναν; καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτείνοντες. <sup>6</sup>ἔτι ἓνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν, ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων, ὅτι ἐντραπήσονται υἱόν μου. <sup>7</sup>ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος; δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. <sup>8</sup>καὶ λαβόντες, ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. <sup>9</sup>τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος? ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. <sup>10</sup>οὐδὲ τὴν Γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε: λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; <sup>11</sup>παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν?” <sup>12</sup>

καὶ ἐζήτησαν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον; ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτόν, ἀπῆλθον. <sup>13</sup>

καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. <sup>14</sup>καὶ ἐλθόντες, λέγουσιν αὐτῷ, “Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός; οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ’ ἐπὶ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστιν δοῦναι κῆνον Καίσαρι ἢ οὐ? δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν?” <sup>15</sup>ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς, “τί με πειράζετε? φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω.” <sup>16</sup>οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς, “τίνος ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή?” οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, “Καίσαρος.” <sup>17</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, “τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.” καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ’ αὐτῷ. <sup>18</sup>

καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι; καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, <sup>19</sup>“Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῆ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.” <sup>20</sup>ἐπτά ἀδελφοὶ ἦσαν; καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων, οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα; <sup>21</sup>καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, μὴ καταλιπὼν σπέρμα; καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. <sup>22</sup>καὶ οἱ ἐπτά οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ, ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. <sup>23</sup>ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή? οἱ γὰρ ἐπτά ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.” <sup>24</sup>ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, “οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς Γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ? <sup>25</sup>ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ’ εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. <sup>26</sup>περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάλτου, πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων, ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ? <sup>27</sup>οὐκ ἔστιν Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.” <sup>28</sup>



καὶ προσελθὼν εἶς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συνζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν, “ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων;” <sup>29</sup>ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, “ὅτι πρώτη ἐστίν, ἄκουε, Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἶς ἐστίν, <sup>30</sup>καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.” <sup>31</sup>δευτέρα αὕτη, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.’ μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.” <sup>32</sup>καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, “καλῶς, Διδάσκαλε, ἐπ’ ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἶς ἐστίν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ,” <sup>33</sup>καὶ, τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ, τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θουσιῶν.” <sup>34</sup>καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, “οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.” καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. <sup>35</sup>

καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, “πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς, υἱὸς Δαυεὶδ ἐστίν;” <sup>36</sup>αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ, εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, “κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου.”” <sup>37</sup>αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν, Κύριον”, καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν;” καὶ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. <sup>38</sup>

καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ἔλεγεν, “βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελότων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, <sup>39</sup>καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις; <sup>40</sup>οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι. οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.” <sup>41</sup>

καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον; καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. <sup>42</sup>καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶν κοδράντης. <sup>43</sup>καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, “ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ, πλεῖον πάντων ἔβαλεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. <sup>44</sup>πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ, ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς, πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.”

## Chapter 13

1

καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἶς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, “Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί!” <sup>2</sup>καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, “βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ.” <sup>3</sup>

καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν κατ’ ἰδίαν Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας, <sup>4</sup>εἶπὸν ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα;” <sup>5</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς, “βλέπετε, μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. <sup>6</sup>πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. <sup>7</sup>ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε; δεῖ γενέσθαι, ἀλλ’ οὕτω τὸ τέλος. <sup>8</sup>ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ’ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, ἔσονται λιμοί; ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα. <sup>9</sup>

βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς; παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. <sup>10</sup>καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρώτων δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. <sup>11</sup>καὶ ὅταν ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ’ ὃ ἐὰν δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε; οὐ γὰρ ἔστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. <sup>12</sup>καὶ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον; καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. <sup>13</sup>καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. <sup>14</sup>

ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, ἐστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, <sup>15</sup>ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω, μηδὲ εἰσελθᾶτω ἄραι τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ; <sup>16</sup>καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν, μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. <sup>17</sup>οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις! <sup>18</sup>προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος; <sup>19</sup>ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι

θλιψις, οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη, ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἦν ἔκτισεν ὁ Θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. <sup>20</sup>καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν Κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ. ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. <sup>21</sup>καὶ τότε ἐὰν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἴδε, ὧδε ὁ Χριστός, ἴδε, ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. <sup>22</sup>ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν εἰ δυνατόν τοὺς ἐκλεκτοὺς. <sup>23</sup>ὑμεῖς δὲ βλέπετε; ἰδοὺ, προεῖρηκα ὑμῖν πάντα. <sup>24</sup>

ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς; <sup>25</sup>καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. <sup>26</sup>καὶ τότε ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις, μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης; <sup>27</sup>καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ, ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. <sup>28</sup>

ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς, μάθετε τὴν παραβολήν: ὅταν ἦδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἀπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. <sup>29</sup>οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. <sup>30</sup>ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται. <sup>31</sup>ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. <sup>32</sup>

περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας, οὐδεὶς οἶδεν; οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ. <sup>33</sup>βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν. <sup>34</sup>ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος, ἀφείδῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἐκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. <sup>35</sup>γρηγορεῖτε οὖν; οὐκ οἴδατε γὰρ, πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὄψῃ, ἢ μεσονύκτιον, ἢ ἄλεκτοροφωνίας, ἢ πρωῆ; <sup>36</sup>μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὗρη ὑμᾶς καθεύδοντας. <sup>37</sup>ὁ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε!"

## Chapter 14

1

ἦν δὲ τὸ Πάσχα καὶ τὰ Ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες, ἀποκτείνωσιν. <sup>2</sup>ἔλεγον γάρ, "μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ." <sup>3</sup>

καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς; συντρίψασα τὴν ἀλάβαστρον, κατέχευεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς. <sup>4</sup>ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, "εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; <sup>5</sup>ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι ἐπὶ ἀνάστατον τριακοσίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς." καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. <sup>6</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, "ἄφετε αὐτήν; τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί. <sup>7</sup>πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι; ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. <sup>8</sup>ὁ ἔσχεν ἐποίησεν; προέλαβεν μυρία τὸ σῶμά μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. <sup>9</sup>ἀμὴν, δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη, λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς." <sup>10</sup>

καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώθ, ὁ εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς. <sup>11</sup>οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτην πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ. <sup>12</sup>

καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν Ἄζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα ἔθουον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, "ποῦ θέλεις ἀπελθόντες, ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγης τὸ Πάσχα;" <sup>13</sup>καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, "ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων; ἀκολουθήσατε αὐτῷ. <sup>14</sup>καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῷ οἰκοδεσπότην, ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει, "ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;" <sup>15</sup>καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγειον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον; καὶ ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν." <sup>16</sup>καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα. <sup>17</sup>

καὶ ὀψίας γενομένης, ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. <sup>18</sup>καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, "ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ." <sup>19</sup>ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς κατὰ εἷς, "μήτι ἐγώ;" <sup>20</sup>ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, "εἷς τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρίβλιον. <sup>21</sup>ὅτι ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ

Ἀνθρώπου υπάγει, καθώς γέγραπται περὶ αὐτοῦ; οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου παραδίδοται; καλὸν ἦν αὐτῷ εἶ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.” <sup>22</sup>

καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβῶν ἄρτον, εὐλογήσας, ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, “λάβετε, τοῦτο ἐστὶν τὸ σῶμά μου.” <sup>23</sup> καὶ λαβῶν ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. <sup>24</sup> καὶ εἶπεν αὐτοῖς, “τοῦτο ἐστὶν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης, τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν. <sup>25</sup> ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.” <sup>26</sup>

καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. <sup>27</sup> καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι “πάντες σκανδαλισθήσεσθε, ὅτι γέγραπται, πατάξω τὸν ποιμένα καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται.” <sup>28</sup> ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναι με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.” <sup>29</sup> ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, “εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ.” <sup>30</sup> καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, “ἀμὴν, λέγω σοι, ὅτι σὺ σήμερον, ταύτη τῇ νυκτὶ, πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς με ἀπαρνήσῃ.” <sup>31</sup> ὁ δὲ ἐκ περισσῶς ἐλάλει, “ἐὰν δέ με συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι.” ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. <sup>32</sup>

καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον, οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανεὶ; καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, “καθίσατε ὧδε, ἕως προσεύξωμαι.” <sup>33</sup> καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην, μετ' αὐτοῦ; καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. <sup>34</sup> καὶ λέγει αὐτοῖς, “περίλυπός ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου; μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε.” <sup>35</sup> καὶ προελθὼν μικρὸν, ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. <sup>36</sup> καὶ ἔλεγεν, “Ἀββᾶ, ὁ Πατήρ, πάντα δυνατά σοι; παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ; ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ.” <sup>37</sup> καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας; καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, “Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; <sup>38</sup> γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθῃτε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.” <sup>39</sup> καὶ πάλιν ἀπελθὼν, προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. <sup>40</sup> καὶ πάλιν ἐλθὼν, εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. <sup>41</sup> καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, “καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει, ἦλθεν ἡ ὥρα; ἰδοῦ, παραδίδοται ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν. <sup>42</sup> ἐγείρεσθε, ἄγωμεν; ἰδοῦ, ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν!” <sup>43</sup>

καὶ εὐθύς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν γραμματέων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων. <sup>44</sup> δεδῶκεν δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσημον αὐτοῖς λέγων, “ὄν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν; κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς.” <sup>45</sup> καὶ ἐλθὼν εὐθύς προσελθὼν αὐτῷ, λέγει, “Ραββεί”, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. <sup>46</sup> οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. <sup>47</sup> εἷς δὲ τις τῶν παρεστηκότων, σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτᾶριον. <sup>48</sup> καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, “ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συναβεῖν με; <sup>49</sup> καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με; ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ Γραφαί.” <sup>50</sup> καὶ ἀφέντες αὐτόν, ἔφυγον πάντες. <sup>51</sup>

καὶ νεανίσκος τις συνηκολούθει αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ; καὶ κρατοῦσιν αὐτόν, <sup>52</sup> ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς ἔφυγεν. <sup>53</sup>

καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς. <sup>54</sup> καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ, ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως; καὶ ἦν συνκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. <sup>55</sup> οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ Συνέδριον ἐζήτησαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατώσαι αὐτόν, καὶ οὐχ ἠύρισκον. <sup>56</sup> πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. <sup>57</sup> καὶ τινες ἀναστάντες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες, <sup>58</sup> ὅτι “ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον, τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.” <sup>59</sup> καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. <sup>60</sup> καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον, ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων, “οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;” <sup>61</sup> ὁ δὲ ἐσίωπα, καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, “σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ;” <sup>62</sup> ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, “ἐγὼ εἰμι; καὶ ὀψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου ἐκ' δεξιῶν καθήμενον” τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.” <sup>63</sup> ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, “τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; <sup>64</sup> ἠκούσατε τῆς βλασφημίας. τί ὑμῖν φαίνεται;” οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτόν, ἔνοχον εἶναι

θανάτου. <sup>65</sup>καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ κολαφίζειν αὐτὸν, καὶ λέγειν αὐτῷ, “προφήτευσον!” καὶ οἱ ὑπηρεταὶ ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον. <sup>66</sup>

καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ, ἔρχεται μία τῶν παιδικῶν τοῦ ἀρχιερέως, <sup>67</sup>καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, “καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ.” <sup>68</sup>ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων, “οὔτε οἶδα, οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις”; καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον. <sup>69</sup>καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν, ἤρξατο πάλιν λέγειν τοῖς παρεστῶσιν, ὅτι “οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν.” <sup>70</sup>ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν, πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, “ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ”; <sup>71</sup>ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, ὅτι “οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὃν λέγετε!” <sup>72</sup>καὶ εὐθὺς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι “πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δις, τρίς με ἀπαρνήσῃ”; καὶ ἐπιβαλὼν, ἔκλαιεν.

## Chapter 15

1

καὶ εὐθὺς πρῶτῃ, συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς, μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ Συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ. <sup>2</sup>καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλάτος, “σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων?” ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, “σὺ λέγεις.” <sup>3</sup>καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλὰ. <sup>4</sup>ὁ δὲ Πειλάτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων, “οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν? ἴδε, πόσα σου κατηγοροῦσιν!” <sup>5</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πειλάτον. <sup>6</sup>

κατὰ δὲ ἑορτὴν, ἀπέλυεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ὃν παρητοῦντο. <sup>7</sup>ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς, μετὰ τῶν στασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. <sup>8</sup>καὶ ἀναβὰς, ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς. <sup>9</sup>ὁ δὲ Πειλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, “θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων?” <sup>10</sup>ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. <sup>11</sup>οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. <sup>12</sup>ὁ δὲ Πειλάτος πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς, “τί οὖν ποιήσω λέγετε τὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων?” <sup>13</sup>οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, “σταύρωσον αὐτόν!” <sup>14</sup>ὁ δὲ Πειλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, “τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν?” οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν, “σταύρωσον αὐτόν!” <sup>15</sup>ὁ δὲ Πειλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας, ἵνα σταυρωθῇ. <sup>16</sup>

οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶν πραιτώριον, καὶ συνκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. <sup>17</sup>καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον; <sup>18</sup>καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, “Χαῖρε, Βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων!” <sup>19</sup>καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυσον αὐτῷ; καὶ τιθέντες τὰ γόνατα, προσεκύνουν αὐτῷ. <sup>20</sup>καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. <sup>21</sup>

καὶ ἀγγαρεύουσιν, παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ’ ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. <sup>22</sup>καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν, τόπον ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον, “Κρανίου Τόπος”. <sup>23</sup>καὶ ἐδίδουν αὐτῷ, ἐσμυρνισμένον οἶνον; ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν. <sup>24</sup>καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ’ αὐτὰ, τίς τί ἄρῃ. <sup>25</sup>

ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. <sup>26</sup>καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, “ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.” <sup>27</sup>καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο ληστὰς, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. <sup>28</sup> | lemma="strong=" G00000 "x-morph=" Gr," <sup>29</sup>καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινουντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, “οὐὰ, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις, <sup>30</sup>σῶσον σεαυτὸν, καταβάς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ!” <sup>31</sup>ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, “ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. <sup>32</sup>ὁ Χριστὸς, ὁ Βασιλεὺς Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν!” καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. <sup>33</sup>

καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. <sup>34</sup>καὶ τῆ ἐνάτῃ ὥρᾳ, ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, "Ἐλωὶ, Ἐλωὶ, λεμὰ σαβαχθάθει;" ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον, "ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου, εἰς τί ἐγκατέλιπές με;" <sup>35</sup>καὶ τινες τῶν παρεστηκότων, ἀκούσαντες ἔλεγον, "Ἴδε, Ἡλείαν φωνεῖ." <sup>36</sup>δραμῶν δέ τις, καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν λέγων, "ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλείας καθελεῖν αὐτόν." <sup>37</sup>ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείξ φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευσεν. <sup>38</sup>καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπ' ἄνωθεν ἕως κάτω. <sup>39</sup>ἰδῶν δὲ, ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν εἶπεν, "ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος Υἱὸς Θεοῦ ἦν!" <sup>40</sup>

ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσὴ μῆτηρ, καὶ Σαλώμη, <sup>41</sup>αἱ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἰ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱερουσόλυμα. <sup>42</sup>

καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὃ ἐστὶν προσάββατον, <sup>43</sup>ἔλθων Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; τολμήσας, εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πειλᾶτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. <sup>44</sup>ὁ δὲ Πειλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἦδη τέθνηκεν; καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτόν εἰ πάλαι ἀπέθανεν. <sup>45</sup>καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ πτώμα τῷ Ἰωσήφ. <sup>46</sup>καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησεν τῇ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτόν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας; καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. <sup>47</sup>ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ Ἰωσήτος, ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

## Chapter 16

1

καὶ διαγενομένου τοῦ Σαββάτου, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ Σαλώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. <sup>2</sup>καὶ λείαν πρῶτῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. <sup>3</sup>καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, "τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;" <sup>4</sup>καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος; ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. <sup>5</sup>καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. <sup>6</sup>ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, "μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν, τὸν ἐσταυρωμένον. ἠγέρθη! οὐκ ἔστιν ὧδε; ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. <sup>7</sup>ἀλλὰ ὑπάγετε, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν; ἐκεῖ αὐτόν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν." <sup>8</sup>καὶ ἐξελθοῦσαι, ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου; εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον; ἐφοβοῦντο γάρ. <sup>9</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>10</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>11</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>12</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>13</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>14</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>15</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>16</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>17</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>18</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>19</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr, " <sup>20</sup>|lemma=" "strong=" G00000 "x-morph=" Gr,"

# Contributors

## **Bunning Heuristic Prototype Greek New Testament Contributors**

Alan Bunning

## **Tischendorf Greek New Testament 8th edition Contributors**

eBible.org

Clint Yale

Dr. Maurice A. Robinson

Ulrik Sandborg-Petersen

Door43 World Missions Community